

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το τραπεζικό σύστημα της Ελλάδας, αλλά και ολόκληρης της Ευρώπης, βρίσκεται σε στάδιο έντονων προσαρμογών σε νέες συνθήκες και νέα δεδομένα λειτουργίας. Οι νέες συνθήκες είναι αποτέλεσμα πολλαπλών μεταβολών, τόσο στο θεσμικό πλαίσιο όσο και στους όρους ανταγωνισμού, διεθνοποίησης και ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών στην παραγωγή του τραπεζικού προϊόντος.

Η κατάσταση αυτή απαιτεί τη χάραξη μιας στρατηγικής για το ελληνικό και ευρωπαϊκό συνδικαλιστικό κίνημα, που θα απαντά αποτελεσματικά στα νέα δεδομένα, διαμορφώνοντας νέες επιμορφωτικές απαιτήσεις των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους.

Στα πλαίσια αυτά οι στόχοι του Π ρ ο γ ρ α μ α τ ο ς A F E T T που υλοποιήσαμε με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις του χρηματοπιστωτικού χώρου UIB (Ιταλία) και SBSI (Πορτογαλία), ήταν:

- Η σύγκλιση των θέσεων των συνδικαλιστικών οργανώσεων και η προσθήκη μιας ευρωπαϊκής διάστασης στη στρατηγική τους.
- Η βελτίωση της ικανότητας των συμμετεχόντων να αναλύουν το περιβάλλον και τις συνθήκες λειτουργίας του τραπεζικού κλάδου σε σχέση με:
 1. τις νέες τεχνολογίες και οργανωτικές δομές
 2. τη διεθνοποίηση των αγορών και
 3. την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση
- Ο εμπλουτισμός των γνώσεων των συμμετεχόντων όσον αφορά τ α σ υ σ τ ή μ α τ α των εργασιακών και των κοινωνικών σχέσεων του κλάδου των τ ρ α π ε ζ ώ ν στις τρεις χώρες.
- Η ανάλυση των δυνατοτήτων και των δυσχερειών που έχει ο κ ο ι ν ω ν ι κ ό ς δ ι ά λ ο γ ο ς κ α ι η σ υ ν δ ι κ α λ ι σ τ ι κ ή δ ρ ά σ η καθώς και οι επερχόμενες αλλαγές, τόσο σε επίπεδο επιχείρησης όσο και σε επίπεδο κλάδου, σε εθνικό και κοινοτικό πλαίσιο.

Για το σκοπό αυτό καταρτίστηκε ένα πρόγραμμα που βασίστηκε σε ενεργές μεθοδολογίες εκμάθησης και στηρίχθηκε στην παρουσίαση εξειδικευμένων θεμάτων που είχαν επιλεγεί από τους επιστημονικούς συνεργάτες. Μετά την παρουσίαση ακολούθησε ένας κύκλος συζητήσεων και μία περίοδος διεθνικής ομαδικής εργασίας.

Προκειμένου το πρόγραμμα να διεξαχθεί ικανοποιητικά, κρίθηκε αναγκαία η προετοιμασία πρωτότυπων εισηγήσεων, η χρήση παθητικής και ενεργητικής ταυτόχρονης μετάφρασης στις τρεις γλώσσες, τόσο κατά την γενική συνάντηση όσο και κατά τη διάρκεια της επιμέρους ομαδικής εργασίας, καθώς και η δημιουργία μίας παιδαγωγικής ομάδας, αποτελούμενης από έναν παιδαγωγικό διευθυντή (Antonio Dornellas) και δύο εθνικούς συνεργάτες (Μάκης Βλασσόπουλος και Alberto Massaruti), που ανέλαβαν την ευθύνη για την ορθή εξέλιξη και ολοκλήρωση των εργασιών. Η κάθε εκπαιδευτική ενότητα περιελάμβανε γραπτή και προφορική αξιολόγηση, που στόχευε στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος. Στο τέλος κάθε εβδομάδας καταρτιζόταν επίσης μια λεπτομερής λίστα των κυριότερων προβλημάτων που είχαν επισημανθεί και αποτελούσαν την αφετηρία των εργασιών του επόμενου κύκλου. Τα θέματα που συζητήθηκαν σε κάθε εκπαιδευτική ενότητα, πέρα από την οικονομική κατάσταση της φιλοξενούσας χώρας, ήταν τα εξής:

- 1η Εκπαιδευτική Ενότητα (Ιταλία, Νοέμβριος 1994)

Το διεθνές και το ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα. Η νέα τεχνολογία και οι επιδράσεις της στην οργάνωση εργασίας: οι πρόσφατες τάσεις και οι προοπτικές εξέλιξης σε ό,τι αφορά τα απαιτούμενα προσόντα, σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η δεοντολογία στον τραπεζικό τομέα: ειδικά θέματα δεοντολογίας του τραπεζικού τομέα. Το δίλημμα ηθική/ανταγωνισμός,

- 2η Εκπαιδευτική Ενότητα (Ελλάδα, Δεκέμβριος 1994)

Η εξέλιξη της αγοράς εργασίας στο χρηματοπιστωτικό τομέα: καθοριστικοί παράγοντες, συνέπειες στην απασχόληση και στον προσδιορισμό των εξελίξεων που διαπιστώθηκαν.

Ο προγραμματισμός του ανθρώπινου δυναμικού: προληπτικά μέτρα προστασίας της απασχόλησης και απόκτηση των απαραίτητων προσόντων.

Τα συστήματα αξιολόγησης της απόδοσης των εργαζομένων τύποι συστημάτων, μεθοδολογίες ανάλυσης, δυνατότητες συμμετοχής των εκπροσώπων των εργαζομένων.

Πολιτική επαγγελματικής εκπαίδευσης: ανάλυση των αναγκών και αξιολόγηση, "ομάδες κινδύνου", η συμμετοχή των εργατικών αντιπροσώπων στη δημιουργία και την αξιολόγηση των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης,

- 3η Εκπαιδευτική Ενότητα (Πορτογαλία, Ιανουάριος 1995)

Εργασιακές Σχέσεις στον τραπεζικό τομέα: πρόσφατες εξελίξεις στην Ελλάδα, την Ιταλία και την Πορτογαλία.

Η κατάσταση των εργασιακών σχέσεων στην Ευρώπη: εξέταση και προοπτικές του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Διαλόγου, το Μάαστριχ και οι συλλογικές διαπραγματεύσεις σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Τα κλαδικά και τα εθνικά επίπεδα, νομικά περιθώρια και διαθέσιμα μέσα.

Η εξέλιξη των εργασιακών σχέσεων στον τραπεζικό τομέα: πληροφόρηση, διαβουλεύσεις, συμμετοχή και διαπραγματεύσεις, η άρθρωση των διαφόρων διαπραγματευτικών επιπέδων, οι νέες προδιαγραφές των θέσεων εργασίας.

Αποδέκτες αυτής της επαγγελματικής και συνδικαλιστικής επιμόρφωσης ήταν κορυφαία συνδικαλιστικά στελέχη από τις τρεις συνδικαλιστικές οργανώσεις που εμπλέκονται στις διαδικασίες συλλογικών διαπραγματεύσεων και κοινωνικού διαλόγου.

Από ελληνικής πλευράς συμμετείχαν οκτώ συνδικαλιστικά στελέχη (μέλη της Ε.Γ, της Ο. Τ, Ο.Ε., Πρόεδροι Συλλόγων), που εκπροσωπούσαν όλες τις συνδικαλιστικές τάσεις του κλάδου και αξιολόγησαν αυτή τη διαδικασία σαν μια πολύτιμη εμπειρία για το συνδικαλιστικό κίνημα, ένα σημαντικό εργαλείο για διάλογο ανάμεσα σε συνδικαλιστές από διαφορετικές χώρες, που δίνει διεθνή διάσταση στις συνδικαλιστικές δραστηριότητες του κλάδου.

Το Πρόγραμμα AFETT που υλοποιήσαμε δεν ήταν μόνο μια ακόμη γόνιμη εκπαιδευτική δράση. Σχεδιάστηκε και είχε μια σημαντική κοινωνική, πολιτιστική και συνδικαλιστική αναφορά, Επισκέψεις, ξεναγήσεις, εκδηλώσεις έδωσαν τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να γνωρίσουν την κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα στις τρεις χώρες, πραγματικότητα που συνδέεται με την ευρωπαϊκή ενοποίηση, καθώς και στοιχεία της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς των λαών τους.

Ταυτόχρονα δόθηκε η δυνατότητα στα συνδικαλιστικά στελέχη να ανταλλάξουν πληροφορίες, εμπειρίες, γνώσεις και να συνθέσουν ένα πλούσιο προβληματισμό για μια κοινή ευρωπαϊκή συνδικαλιστική στρατηγική, σε σχέση με τις αναδιαρθρώσεις του κλάδου και τις συνέπειές τους στο περιεχόμενο της εργασίας.

Μια διαδικασία που ολοκληρώθηκε με συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με Θέμα "Το μέλλον του συνδικαλισμού: προκλήσεις και εργαλεία" με συμμετοχή του χ, Πρωτόπαπα (Προέδρου ΓΣ.Ε.Ε.), του Δ, Κουσελά (Προέδρου Ο.Τ.Ο.Ε.), του Ugo Fedani (Εθνικού Γραμματέα UIL), του Nino Brancatelli (Εθνικού Γραμματέα UIB), του j.M. Torres Coufo (Γενικού Γραμματέα UCT) και του Barbosa de Oliveira (Προέδρου SBSI). Τα αποτελέσματα του προγράμματος επιβεβαίωσαν το σχεδιασμό μας και δικαίωσαν τις προσδοκίες.

Αισθανόμαστε την ανάγκη να ευχαριστήσουμε για την υλοποίηση και την επιτυχία αυτού του προγράμματος:

- Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την AFETT, για την υλοποίηση και τα οικονομικά μέσα που έθεσαν στη διάθεση μας.

- Το συνάδελφο Γιώργο Ντάσση, Γραμματέα Διεθνών Σχέσεων του ΙΝ.Ε.-ΓΣΕΕ., για τη βοήθεια και υποστήριξη που μας παρείχε στην εξασφάλιση της συμμετοχής του ΙΝ.Ε. Ο.Τ.Ο.Ε. στο πρόγραμμα AFETT για μια ακόμη χρονιά. - Την επιστημονική μας σύμβουλο κ.α. Βάνα Γεωργακοπούλου, για τη βοήθεια στο σχεδιασμό του προγράμματος.

- Το συνάδελφο Μάκη Βλασσόπουλο και τους εισηγητές, για τη σημαντική δουλειά που έκαναν στο εκπαιδευτικό μέρος του προγράμματος, Γιάννη Σγουροβασιλάκη.

- Το Εκπαιδευτικό Κέντρο της Κτηματικής Τράπεζας και ιδιαίτερα τον κ, Γ, Σγουροβασιλάκη, για τη φιλοξενία και το υψηλό επίπεδο υπηρεσιών που μας πρόσφεραν.

- Τον κ. Χρήστο Καστορίνη, Νομικό Σύμβουλο και Διευθυντή της Ο.Τ.Ο.Ε, και τις κ.κ. Πόπη Μουχτόγλου-Μαίρη Χατζηκαλύμνου, για την άρτια τεχνική υποστήριξη που μας παρείχαν.

- Τους συναδέλφους του Δ.Σ. του ΙΝ.Ε.-Ο.Τ.Ο.Ε., στους οποίους ανήκει σημαντικό μέρος αυτής της επιτυχίας.

- Τους συναδέλφους που συμμετείχαν στο σεμινάριο, γιατί ανταποκρίθηκαν με επάρκεια στις προκλήσεις του προγράμματος και συνέβαλαν καθοριστικά στον πλούσιο προβληματισμό που καταγράφηκε.

Το ΙΝ.Ε.-Ο.Τ.Ο.Ε., συνεχίζοντας μια θετική πορεία, προχωρεί στην έκδοση των υλικών του προγράμματος, γιατί πιστεύουμε ότι, σε μια περίοδο ραγδαίων αλλαγών στο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον, η διακίνηση γνώσης και εμπειρίας προσφέρει νέες δυνατότητες στους εργαζομένους στο χρηματοπιστωτικό τομέα να διερευνήσουν τη σύνθετη ευρωπαϊκή πραγματικότητα και να επεξεργασθούν μια αξιόπιστη, τεκμηριωμένη και αποτελεσματική πολιτική.

Αριστοτέλης Λάκκας

Πρόεδρος ΙΝ.Ε. - Ο.Τ.Ο.Ε.